

VISS SĀKAS AR GRĀMATU

Institūta Zinātniskā bibliotēka ir nozīmīga mūsu augstskolas strukturālā vienība. Tās galvenais uzdevums — palīdzēt institūtam augsti kvalificētu inženieru kadru sagatavošanā, nodrošinot institūta mācību, zinātnisko, metodisko un audzināšanas darbu ar vajadzīgo literatūru un informāciju par to.

Visam laika posmam kopš institūta atjaunošanas 1958. gadā bibliotēkas attīstībā raksturīga ļoti strauja izaugsme. Kopējais grāmatu fonds palielinājies vairāk nekā 13 reizes (no 140 145 līdz vairāk nekā 2 miljoniem eksemplāru). Ja atjaunošanas gadā bibliotēkā strādāja tikai 12 darbinieki, tad tagad to skaits pieaudzis līdz 123.

Zinātniskā bibliotēka izvietota Ļeņina ielā 1a (Centra bibliotēka) un tās filiālēs, darbojas 12 abonementi un 12 lasītavas. Centra bibliotēkā ir 10 nodaļas, divas nozares nodaļas atrodas Ķīpsalā, četras no 9 filiālēm (Radio-

tehnikas un sakaru fakultātes, Kara katedras un 2 studentu kopmītņu bibliotēkas) izvietotas Rīgā, bet pārējās — citās lielākajās republikas pilsētās — Daugavpilī, Liepājā, Valmierā, Ventpilī un Rēzeknē pie institūta Vispārtehniskajām fakultātēm un mācību un konsultāciju punktiem. Bez tam institūta bibliotēkai ir 68 pārvietojamās bibliotēkas — katedrās, kabinetos un zinātniskās pētniecības laboratorijās.

Grāmatu fonds ik gadu palielinās ar vairāk nekā 100 000 eksemplāriem iespiedvienību. Zinātniskās literatūras fondu komplektēšanā liela nozīme ir grāmatu apmaiņai gan ar augstskolu, gan citām bibliotēkām Padomju Savienībā un ārzemēs. Zinātnisko rakstu apmaiņu bibliotēka veic ar 335 partneriem 17 valstīs (ieskaitot Padomju Savienību). No diviem miljoniem dažādu izdevumu vairāk nekā miljons ir mācību grāmatas un apmēram 28 000 — daiļliteratūras grāma-

tu. Bibliotēka saņem arī daudz vērtīgu žurnālu. Ir tādi žurnāli (no 100 līdz 150 gadus veci), piemēram, ķīmijas zinātņu nozarēs, kas savu aktualitāti nav zaudējuši arī šodien. Zinātniskās bibliotēkas fondos glabājas daudz senu un vērtīgu monogrāfiju un rokasgrāmatu institūta profilējošajās zinātņu nozarēs, kā arī vairākas institūta pasniedzēju grāmatu kolekcijas.

Lasītāju apkalpošana bibliotēkā notiek diferencēti. Tā organizēta gan pēc nozaru, gan literatūras veidu principa un lasītāju kategorijām. Lasītājus apkalpojot, ļoti plaši izmanto brīvpieejas fondus. Lasītavu un abonementu kopējie brīvpieejas fondi ir vieni no lielākajiem PSRS augstskolu bibliotēku vidū. Lasītāji aktīvi izmanto arī Starpbibliotēku abonementu (SBA). Gada laikā institūta pasniedzēji, studenti un darbinieki pasūta un saņem no citām bibliotēkām ap 1600 grāmatu, žurnālu u. c. izdevumu.

Zinātniskā bibliotēka lielu uzmanību velta grāmatu fondu un jaunsāņemtās literatūras propagandēšanai. Mācību, zinātniskā, metodiskā un audzināšanas darba vajadzībām Centra bibliotēkā, filiāļu lasītavās un abonementos organizē plašas jaunieguvumu un tematiskās izstādes. Bibliotēka izmanto arī citas masu un audzināšanas darba formas — organizē ilustratīvus standus, gatavo pārtraides studentu kopmītņu radio-merzgliem, sastāda ieteicamās literatūras sarakstus utt. Masu informācijas darbu bibliotēkā veic Bibliogrāfijas nodaļa. Bibliotēkas fondus atspoguļo katalogi gan centra katalogu zālē, gan filiālēs. Institūta bibliotēka veic arī lielu metodisko darbu, kas virzīts uz to, lai bibliotekārā un bibliogrāfiskā apkalpošana pilnveidotos.

Mācību literatūras abonements nodrošina ar mācību grāmatām visu fakultāšu un visu apmācības veidu studentus. Mācību gada sākumā grāmatas izsniedz pēc noteikta grafika, bet gada beigās grāmatas obligāti jānodod atpakaļ. Zinātniskās un sabiedriski politiskās literatūras abonementa brīvpieejas fondos atrodas visi

semināru nodarbībām vajadzīgie marksisma-ļeņinisma klasiķu darbi, literatūra par PSKP vēsturi, PSKP kongresu, konferenču un plēnumu materiāli, literatūra par filozofiju, zinātnisko komunismu, politekonomiju u. c., kā arī jaunākie periodiskie izdevumi. Daiļliteratūras abonementā atrodas daiļliteratūra un pēdējo piecu gadu laikā izdotie literārie žurnāli. Mācību literatūras lasītavā visu kursu studenti grāmatas lieto uz vietas, šeit pieejami arī kārtējā gada ilustratīvie žurnāli un laikraksti. Zinātniskās literatūras lasītavas grāmatu fonds paredzēts vecāko kursu studentiem, mācību spēkiem un zinātniskajiem darbiniekiem.

Jebkuram lasītājam Zinātniskās bibliotēkas grāmatu pasaulē palīdz orientēties bibliogrāfijas nodaļa, kuras fondos ir rokasgrāmatas un rādītāji par literatūru konkrētās zinātnes nozarēs. Bibliotēka iemantojusi lielu popularitāti mūsu valsts augstskolu vidū. To ik gadus apmeklē liels skaits speciālistu no dažādām PSRS un ārzemju augstskolām, kā arī no zinātniski tehniskās informācijas dienestiem. **S. VAGARE**